

Plantemarked

4. september 2021

STAUDER

**STAUDER FRA
OLDEMORS HAGE**

URTER

NB: Noen planter har vi bare noen få av.

STAUDER

	<p><i>Alcea rosea ficifolia</i> – flerårig stokkrose</p> <p>Gammeldags stokkrose med enkle blomster i juli-august. Selvsår den seg der den trives. Høyde 100-150 cm. H5.</p>		<p><i>Anemone multifida</i> fliksymre</p> <p>Fra Nord-Amerika. Rødrosa blomster og flikete, mykhårete blad. Blomstrer mai-juni. Høyde 20-30 cm. H 6-7.</p>
	<p><i>Anemone sylvestris</i> skogsymre</p> <p>Store, hvite blomster i mai-juli. Kan plantes i både sol og skygge, men foretrekker dyp, kalkholdig jord. Sprer seg med utløpere. Høyde 20-30 cm. H7</p>		<p><i>Anthyllis vulneraria ssp. Coccinea</i> Rundbelg</p> <p>Til fjellhage og kant. Tette gule blomsterhoder med røde tupper. Planter solrikt. Høyde 15 cm. Blomstrer juni-juli. H 5-6.</p>
	<p><i>Aquilegia flabellata</i> dvergakeleie</p> <p>Fra Japan. Lav miniakeleie med store blomster i forskjellige farger. Vil ha god drenering og passer i fjellhage. Blomstrer mai-juni. Høyde 15 cm. H 3-4</p>		<p><i>Aquilegia vulgaris</i> "Black Barlow" - stjerneakeleie</p> <p>Sort med flerdoble blomster. Spisse, nesten svarte kronblad. Vil ha godt drenert, næringsrik jord. Blomstrer juni-juli. Høyde 70-80 cm. H7.</p>
	<p><i>Armeria maritima</i> fjærekoll, strandnellik</p> <p>Villplante. Tuedannende strandplante med rosa blomster i mai-juni. For steinparti og kanter. Høyde 15 cm. H3-5</p>		<p><i>Aster alpinus</i> "Light Blue" alpeaster</p> <p>Alpeplante. Blå krageblomster med gult midtparti i juni-juli. Passer til fjellhage, rabatter og kanter. Foretrekker sol og liker ikke vinterfuktighet. Høyde 20-25 cm. H7</p>

	<p>Astilbe spir</p> <p>Mange sorter i høyder fra 15 cm til over 1 meter i hvitt, røde, lysfiolette og rosa nyanser. Blomstrer juli-august. H4-6.</p>		<p>Campanula alliarifolia hjerteklokke</p> <p>Fra Kaukasus. Hardfør og villig. Selvsår seg. Hvite klokker langs høye stilker i juli-august. Høyde 60-70cm</p>
	<p>Campanula lactifolia melkeklokke</p> <p>Fra Kaukasus. Lyseblå blomster i luftige spir i juni-august. Lang blomstringstid. Høyde 60-120cm. H7</p>		<p>Campanula persicifolia var. alba hvit fagerklokke</p> <p>Hvite klokker, flere blomster på hver stilk. Er lettstelt og villig, og blomstrer juni-juli. Høyde 75cm. H7-8.</p>
	<p>Clematis integrifolia stålklematis</p> <p>Urteaktig, klatrer ikke, men kan trenge støtte. Mørkegrønne blad og hengende, mørkeblå blomster i juli-september. Får dekorative frøhoder etter blomst. Høyde 60cm. H6.</p>		<p>Clematis macropetala kronklematis</p> <p>Hengende, doble klokker i mai-juni. Kan bli 100-200 cm. H 4-6.</p>
	<p>Clematis mandschurica stor stivklematis</p> <p>Fra Kina og Japan. En ikke klatrende. Duftende klematis som vil ha godt drenert jord og sol eller halvskygge. Hvite blomster juni-juli. Høyde 75-100 cm.</p>		<p>Delphinium cultorum hageridderspore fargeblanding</p> <p>Høye spir i hvitt og blånyanser. Kan trenge støtte, passer mot en vegg eller bak i en rabatt. Blomstrer juli-august. Høyde 120-150 cm. H6.</p>

	<p><i>Digitalis grandiflorus</i> – storvebjelle</p> <p>Blomstrer juli-august med lysegule blomster. Planten er giftig. Høyde 50-80 cm. H6. Flerårig.</p>		<p><i>Dodechateon gudeblomst</i></p> <p>Lillarosa eller hvite blomster på høye stilker i mai-juni. Visner ned etter blomstring. Vil ha jevnt fuktig jord og skygge eller halvskygge, men tåler også tørrere og lysere forhold. Høyde 20-40cm. H5-6</p>
	<p><i>Echinacea purpurea</i> Purpursolhatt</p> <p>God for humler og sommerfugler. Fra Nord-Amerika. Blomstrer juli-september med store rødrosa krageblomster Høyde 70-80 cm. H5-6</p>		<p><i>Eryngium alpinum</i> blå alpestikle</p> <p>Blåglinsende blomster. Blad og blomster med sølvglans. God plante for humler og bier. Liker sol. Blomstringstid juli-september. Høyde 50cm. H6</p>
	<p><i>Gentiana søte</i></p> <p>Passer både i rabatt og steinbed. Blå blomster i juli-august. Vokser i tuer. Trives både i sol og lett skygge. Foretrekker moldjord. Høyde 20-30 cm. H7-8</p>		<p><i>Geum coccineum</i> prakthumleblomst</p> <p>Danner tette tuer med skarpt oransjerøde blomster. Passer i steinbed. Blomstrer mai-august. Høyde 30cm. H8.</p>
	<p><i>Heuchera purpuralunrot</i></p> <p>Mørk rødt dekorativt bladverk, hvite, små blomster. Gir fin kontrast foran i bed. Høyde 40 cm. H6.</p>		<p><i>Inula salicina</i> krattalant</p> <p>Villplante. Middels høy plante med gule kurvblomster som vokser i næringsrik og kalkholdig jord. Ikke vanlig. Blomstrer juli-august</p>

***Iris chrysographes*
fløyelsiris**

Høy vakker iris med mørkt blålilla blomster med gul stripe. Vokser i tuer.

***Iris sibirica*
hvit sibiriris**

Høy hvit iris med smale blad. Vokser i tuer.

***Jasione laevis*
blåmunke,
sandmunke**

Blomstrer juli-august med blå blomster i runde hoder. Passer i fjellhage. Vil ha kalkfattig og godt drenert grusjord. Høyde 20-30 cm. H5.

***Leontopodium alpinum*
alpeedelweiss**

Alpeplante. Sølvhvite blomster med lodne høyblad. Passer i steinbed på veldrenert, kalkholdig jord. Blir finest i full sol og med lite næring. Blomstrer juni-august. Høyde 10-15 cm. H8

***Limonium platyphyllum*
sølvrisp**

Aks med mengder av lavendelblå små blomster. Fin i buketter, både frisk og tørket. Høyde 50 cm. H6

***Lobelia siphlicata*
kjempelobelia**

Flerårig. Selvsår seg hvis den trives. Blå blomster i aks juli-september. Høyde 60-70cm. H 2-4

***Lychnis chalcedonica*
branntjæreblom**

Gammel hageplante. Vokser i allslags jord, men vil gjerne ha sol. Langlivet. Ildrøde blomster i brede hoder i juli-august. Høyde 80-100cm. H7-8

***Lychnis chalcedonica*
«Carnea»
rosa
branntjæreblom**

Som branntjæreblom, men med lakserosa blomster

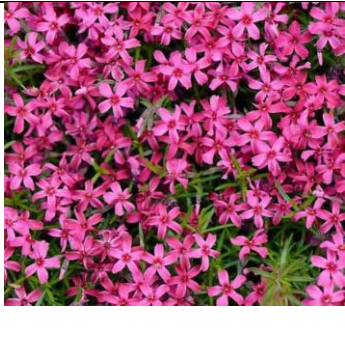

	<p><i>Lythrum salicaria</i> kattehale</p> <p>Høye rød fiolette blomsterspir. Passer til fuktige steder, men klarer også tørrere forhold. Blomstrer juni-august. Høyde 80 cm. H6-7.</p>		<p><i>Nepeta nervosa</i> – kattemynte</p> <p>Bunndekkende, krypende plante med blå lilla eller rosa blomster i juli-oktober. Høyde 10-15 cm. Passer til steinbed eller kant.</p>
	<p><i>Platycodon grandiflorum</i> blå flatklokke</p> <p>Ballongaktige knopper og store, blå blomster i juli-august. Tåler dårlig barfrost og bør plantes dypt og dekkes om vinteren. Viser seg sent om våren. Høyde 40 cm. Sol eller halvskygge.. H 4-5</p>		<p><i>Penstemon digitalis</i> rørblomst</p> <p>Uvanlig plante med mørkt bladverk og hvite eller lyslilla blomster på høye stilker. Høyde opptil 70cm. Blomstrer juli-august. H6-7</p>
	<p><i>Polemonium boreale</i> polarflokk hagekultivar</p> <p>Fiolettblå blomster med gult øye. Langvarig blomstring hvis den klippes ned. Blomstrer juni-august. Høyde 25 cm..</p>		<p><i>Polemonium caeruleum</i> fjellflokk</p> <p>Gammel staude med toppstilte blå blomsterkvaster i juli-august. Høyde 60 cm. H8H7.</p>
	<p><i>Potentilla hypartica</i> var. Nana raggmure</p> <p>Samlerplante. Liten lav mure fra arktiske strøk. Jordbærlignende hårete blad og gule blomster. Passer i fjellhage med godt drenert grusjord. Blomstrer mai-juni..</p>		<p><i>Potentilla megalantha</i> praktmure</p> <p>Fra Japan. Gullgule, store blomster. Runde, kompakte planter med sølvlodne blad. Blomstrer juni-juli. Høyde 30 cm. H 5</p>

	<p><i>Primula veris</i> Maria nøkleblom</p> <p>Velkjent vårblomst Villplante. Flere små gule hengende blomster på hver stilk. Blomstrer april-mai. Vil gjerne ha kalkrik jord. Høyde 10-30 cm. H6</p>		<p><i>Pulsatilla vulgaris</i> – stor kubjelle</p> <p>Blomstrer april-juni med fiolette, hvite eller røde blomster. Passer i fjellhage. Vil helst ha drenert grusjord. Får vake frøhoder etter blomstring. Høyde 20 cm. H7</p>
	<p><i>Rhodiola bupleruroides</i></p> <p>Fjellhageplante. Gule blomster juli-sept. Tiltrekker seg humler og bier. Høyde 20-30 cm</p>		<p><i>Salvia superba</i> “West-Friesland” - honningsalvie</p> <p>Blir tette busker mer mørkeblå aksblomster. Blomstrer juni- september. Til rabatt, kanter eller lav hekk, Vil gjerne ha sol og veldrenert, kalkholdig jord. Høyde 50 cm. H4-5</p>
	<p><i>Sanguisorba officinalis</i> -blodtopp</p> <p>Aks med mørkerøde småblomster på tynne stilker. Blomstrer juni- august. Planten er spiselig, og kan brukes i salat og lignende. Høyde 60cm. H5.</p>		<p><i>Serratula coronata</i> ssp insulari sserratula</p> <p>Tistellignende høy plante fra Japan. God pollinatorplante</p>
	<p><i>Trollius chinensis</i> – smalballblom</p> <p>Fra Nord-Kina. Blomstrer juni-juli med gullgule, halvfylte, åpne blomstrer. Gjerne fuktig vokseplass. Høyde 60-80cm. H8</p>		<p><i>Veronica</i> gentianoides Kosakkveronika</p> <p>Fra Kaukasus. Blomstrer mai-juni med lyseblå blomster med mørkere årer. Rabatt og bunndekke. Høyde 40- 50 cm. H 7.</p>

	<p><i>Veronicastrum virgimaceum</i> kransveronika</p> <p>Høy veronikalignende plante som blomstrer i juli-september. Høyde 80-100 cm. H6-7</p>		<p><i>Viscaria vulgaris</i> engtjæreblom</p> <p>Villplante. Vokser på tørre bakker mest på kalkfattig grunn. Passer i staudebed eller blomstereng. Blomstrer juni-juli. God plante for pollinerende insekter. Høyde 30-40 cm. H6.</p>
---	--	--	---

STAUDER FRA OLDEMORS HAGE

	<p><i>Aconitum napellus</i> – storchjelm</p> <p>Gammel hageplante. Blomstrer juli-august med mørkeblå blomster. Planten er giftig. Høyde 80-100cm. H8.</p>		<p><i>Delphinium cultorum</i> hageridderspore</p> <p>Høye, hvite blomsterspir. Kan trenge støtte, passer mot en vegg eller bak i en rabatt. Blomstrer juli-august. Høyde 120-150 cm. H6.</p>
	<p><i>Hemerocallis liliastroides</i> – daglilje</p> <p>Flerårig hardfør Blomstrer juni-juli. Hver blomst varer bare en dag, men det kommer stadig nye. Høyde 50-80cm. H6-8</p>		<p><i>Hemerocallis fulva</i> brun daglilje</p> <p>Blomstrer juli-august. Gammel hagestaude som er hardfør og nøysom. Hver blomst varer ikke lenge, men det kommer stadig nye.</p>

	<p><i>Inula helenium</i> alantrot</p> <p>Høy, kraftig plante med store gule blomster i august-oktober. Roten inneholder inulin. Dette er en plante som krever stor plass. Tiltrekkende for sommerfugler og humler.</p>		<p><i>Iris germanica</i> – hageiris</p> <p>Ofte blå, men kan ha forskjellige farger. Har jordstengel som gjerne skal plantes like under jordoverflaten. Liker seg best i sol. Blomstrer juni-juli. Høyde 60-80 cm. H6.</p>
	<p><i>Iris sibirica</i> sibiriris</p> <p>Høy velkjent iris med smale blad. Vokser i tuer. Blomstrer juni.</p>		<p><i>Iris pseudocorus</i>– sverdlilje</p> <p>Hardfør plante for de fleste forhold. Vokser vill ved elver og vann, men tåler godt å vokse tørrere. Gule blomster i juni-juli. Kan bli ca. en meter høy</p>
	<p><i>Leucanthemum x superbum</i> – kjempekrage</p> <p>Blomstrer juli-august med store, hvite krageblomster. Buskaktig voksemåte, god til snitt. Høyde 60cm. H6-7.</p>		<p><i>Phlox subulata</i> vårfloks</p> <p>Bunndekkende og vårblomstrende. Finnes i flere farger, rosa, hvit eller blålilla.</p>
	<p><i>Physostega virginiana</i> virginialeddblom</p> <p>Høy, høstblomstrende med rosa blomster i juli-september. Planter i sol eller halvskygge. Vil ha næringsrik og leirholdig jord. Fin til snitt. Høyde 80-90cm. H5.</p>		<p><i>Rudbeckia laciniata</i>– gjerdesolhatt</p> <p>Høy, velkjent staude med gule blomster. Kalles også «Kys meg over gjerdet». Trenger støtte</p>

Saxifraga umbrosa
skyggesildre

Lettstelt og villig Sprer seg med utløpere og kan brukes som bunndekke, i fjellhagen eller som kant. Trives både i sol og skygge. Blomstringstid juni-juli. Høyde 20-30cm

Symphytum asperum
forvalurt

Høy og kraftig plante med klarblå blomster. Populær hos humler og bier.

Thalictrum minus
kystfrøstjerne

Plante med lette, fjærdelte blad og hengende blomster med gule pollenbærere. Høyde 20-40 cm

Veronica chamedrys
tveskjeggveronika

Egentlig en villplante som er blitt tatt inn i hagene. Lysende himmelblå blomster i juni-juli.

URTER

Anisisop

Agastache foeniculum
Leppeblomstfamilien

Flerårig

Lang blomstringstid!
Stive, rette stengler.
Solrik plassering i
varm og drenert jord.
Jevn fuktighet.
Kan toppes for å få en
kraftigere plante.
Egner seg godt som
potteplante.
Formering: frø

Hører opprinnelig til i
Nord-Amerika.

Lakrisduftende blad
og nektarfylte
fiolette blomsteraks.

Te av nye blad og
blomster, ferske
eller tørkede. Brukes
i salater og
desserter. Den kan
smaksette snaps og
likør.

Anisisop

Isop

Hyssopus officinalis
Leppeblomstfamilien

Flerårig.

40-50 cm. Lettdyrket.
Tørr, mager jord.
Lett å dyrke. Skjæres ned
om våren.
Vakker prydblade. Hekk-
og kantvekst. Steinbed og
fjellhager.

Formering: frø

Hører opprinnelig til i
Mellom og Sør-Europa
samt Vest- Asia.
I Norge kjent som en
gammel klosterplante.
Aromatisk duft.
Pepperlignende, litt bitter
smak. Bladene brukes
både ferske og tørket.
Salat og suppekrydder. I
kokevannet til fet fisk.
Smakssetting av
desserter.

Isop

Karve

Carum carvi

Skjermplantefamilien

Toårig,

men frør seg.

15-50 cm

Kan finnes viltvoksende.

Tåler ikke å flyttes.

Formering: frø

Hører opprinnelig til i Europa, Asia, India, Nord Afrika Minst 5000 år gammel plante. Ferske blad og røtter brukes i supper, karvekålsuppe. Frø i søtsaker, kjeks, brød, ost, pickles, surkål og brennevin.

Karve

Kvann

Fjellkvann

Kvannjol

Angelica archangelica

Skjermplantefamilien

Toårig,

frør seg. 100 cm.

Hardfør.

Fuktig jord. Viltvoksende

+ dyrket. Vokser

langsomt.

Engangsblomstrende.

Formering: frø

Hører opprinnelig til i nordlige og sentrale Europa, Nord-Asia, Kaukasus og på Grønland. I Norge vanlig i hele landet i fjellet.

Stor eksportartikkel i middelalderen, for eksempel til benedikterlikør. Plantedel i bruk: blader, rot, stilk og frø.

Fjellkvann

Lavendel

Vanlig

Lavandula angustifolia

Leppeblomstfamilien

Flerårig

20-60 cm. Hardfør

Godt drenert sandjord,
åpen vokseplass

Hønsegjødsel tidlig om
våren. Bør fornyes med
jevne mellomrom

Formering: frø, stiklinger

Hører opprinnelig til i
Frankrike,
Middelhavsområdet,
Kanariøyene og India.
Dyrkes mest for duften.
Brukes i grillet lam og
viltretter. Lavendel-is,
urtegelé.
En av krydderne i Herbes
de Provence.
Duftposer mot møll.

Lavendel Vanlig

Løk

Pipeløk

Svenskeløk,

Japansk purre

Allium fistulosum

Løkfamilien

Flerårig

50-90 cm. Hardfør.

Veldrenert, fet jord.
Hurtigvoksende.

Formering: frø, rotdeling

Hører opprinnelig til i
Sentral og Vest Kina.

Kraftige, saftige,
oppblåste stilker.

Alle deler anses utsøkte
til råkost og matlaging.

Fin i supper.

Blomstene kan tørkes til
dekorasjon.

Brukes på torvtak i
Gudbrandsdalen.

Fin også som prydevekst.

Pipeløk

Løk

Gressløk

Allium schoenoprasum

Løkfamilien

Flerårig

30 cm

Sol-skygge

Hardfør

En tradisjonell gressløk, hurtigvoksende og finbladet

Vanlig jord, jevnt fuktig

Formering: frø, rotdeling

Hører opprinnelig til i Kina.

Dekorative, spiselige blomster.

Bra sort å fryse ned.

Tørkede blomster kan også brukes som evighetsblomster.

Anvendes til egg, osteretter, fisk, gratenger, silderetter og salater.

Blomsten brukes gjerne som pynt.

Gressløk

Løk

Kinesisk gressløk

Allium tuberosum

Løkfamilien

Flerårig

40 cm. Hardfør

Vokser i tuer, lettdyrket

Næringsrik og veldrenert jord

Vinterherdet i flere år

Kun få eksemplarer

Sol eller halvskygge

Formering: frø, rotdeling

Hører opprinnelig til i Kina.

Kryddergrønt med smak av hvitløk.

Blomstene er også spiselige.

Fin pryddplante

Blomstrer hele sommeren.

Kinesisk gressløk

Løk

Seiersløk

Alpeløk

Allium victorialis

Løkfamilien

Flerårig

40-70 cm

Hardfør.

Formering: frø, rotdeling

Hører opprinnelig til blant annet på fjellenger i Pyreneene, Sentral-Frankrike, Alpene, Balkan og Japan.

Smaker og lukter som hvitløk. Brukes på samme vis som hvitløk.

Perfekt til å lage pesto og aioli av.

Seiersdløk

Mynte

Appelsinmynte

Mentha suaveolens

Leppeblomstfamilien

Flerårig

Vinterherdet i flere år

60 cm. Hardfør

Formering: Rotdeling, frø

Hører opprinnelig til ved Middelhavet.

Krydder i saus, salat og desserter.
Nydelig te.

Appelsinmynte

Rosmarin

Rosmarinus officinalis
Leppeblomstfamilien

Flerårig

Tåler ikke norsk vinter.

Dyrkes i pottesomtas inn om vinteren. Lyngaktig busk, blir ca 60-100 cm

Formering: frø, stiklinger

Hører opprinnelig til ved kysten av Middelhavet.

Kraftig kamfer-einebærlignende duft. Brukes som krydder i blant annet retter av lam, vilt og hvitt kjøtt samt gryter og supper.

Rosmarin

Salvie

Kryddersalvie

Salvia officinalis
Leppeblomstfamilien

Ettårig

Flerårig

sone H3 og H4

50-60 cm

Vakker lav busk med grålodne, aromatiske blad og rødfiolette blomster. Lett, veldrenert jord – ikke sur. Kan høstes hele året. Formering: stiklinger, frø

Hører opprinnelig til i Middelhavsområdet. Først og fremst brukes salvie i kjøttretter av lam, svin, okse og i supper. Bladene kan brukes i te. Pasta med salvie er veldig godt, prøv også tomatsaus med salvie. Vakker lav busk med grålodne, aromatiske blad og rødfiolette blomster.

Kryddersalvie

Sar

Vintersar

Satureja montana
Leppeblomstfamilien

Flerårig

20 cm
Middels hardfør.

Godt drenert jord.
Avskjermet plass.
Kan finnes vill i Norge.

Formering: frø

Hører opprinnelig til i Nord Afrika, Sør-Sørøst Europa, Midtøsten og Sentral Asia.

Buskaktig, vintergrønn med treaktig stilk. Kranser av hvite-rosa blomster, dekorativt mørkegrønt bladverk. Brukes som sommersar, men har sterkere smak.

Vintersar

Sitron-verbena

Aloysia triphylla
Jernurtfamilien

Flerårig, ikke vinterherdig

Veldrenert jord i full sol
Hurtigvoksende hvis den får nok vann og gjødsel

Formering: Stikling, frø

Hører opprinnelig til i Argentina og Chile.

Kan brukes i matretter istedenfor sitron. Smakstilsetning i oljer, eddik, salater, marmelader, geleer og desserter.

Sitronverbena

Litteratur:

Inspecta.no

Solhatt.no

Rolv.no

Krydderurter, boken for krydderelskere, Lene Tvedegaard.

Frøkataloger

Wikipedia

Skogoglandskap.no

Øvrig info på internett